

USNESENÍ

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání dne 11. 5. 2021 o dovolání **nejvyššího státního zástupce** podaném v neprospěch obviněného por. Ing. M. G. nar. v trvale bytem , proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 1. 2021, sp. zn. 4 To 253/2020, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. 32 T 80/2019 takto:

Podle § 265k odst. 1 tr. ř. se **zrušuje** usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 1. 2021, sp. zn. 4 To 253/2020.

Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Krajskému soudu v Českých Budějovicích **přikazuje**, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Odůvodnění:

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích (nalézací soud, soud prvního stupně) ze dne 20. 2. 2020, č. j. 32 T 80/2019-2346, byl obviněný por. Ing. M. G. v bodě 1 uznán vinným přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a přečinem vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku (oběma ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku), v bodě 2 přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku (ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku) a v bodě 3 přečiny zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a nadřování podle § 366 odst. 1 tr. zákoníku. Za tyto trestné činy mu byl uložen (zjevně omylem mj. podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku – správně § 329 odst. 1 tr. zákoníku) podle § 67 odst. 2 písm. b) a § 68 odst. 1, 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný peněžitý trest ve výměře sto denních sazeb po 1 000 Kč, tedy celkem 100 000 Kč. Současně mu bylo povoleno hradit peněžitý trest v měsíčních splátkách po 4 000 Kč. Pro případ nevykonání peněžitého trestu ve stanovené lhůtě byl stanoven náhradní trest odnětí svobody v trvání dvanácti měsíců. Poškozený M. R. byl s nárokem na náhradu nemajetkové újmy odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Trestné činnosti se podle zjištění soudu prvního stupně dopustil obviněný tím, že

1) dne 14. 4. 2018, nejméně od 15:03 do 18:11 hodin, v kanceláři v areálu Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje v Českých Budějovicích jako příslušník Policie České republiky v době výkonu služby v rámci trestního řízení při postupu dle § 158 odst. 3 tr. ř.

při objasňování a prověřování trestné činnosti podezřelého M. R., nar. , ve vzájemné součinnosti s příslušníkem Policie České republiky nprap. V. L. nar. se záměrem vynutit si doznání M. R. zadrženého jako podezřelého dle § 76 odst. 1 tr. ř. a opatřit tak důkazní materiál k zahájení trestního stíhání i pro trestnou činnost, ze které nebyl M. R. usvědčován jinými důkazy, v průběhu jeho výslechu, poté, co M. R. z opakovaně popřel spáchání části trestné činnosti, z níž byl podezříván, a nprap. V. L. tomuto vyhrožoval slovy „*nezkoušej na mě tyhlety kecy, že ne, nebo vyhrabu od ledna všechno, co je tady stejným způsobem a dostaneš tam všechno*“, s tím, že pokud chce jít domů, má se podle toho chovat, „*tohle tady vůbec nezkoušej, nebo rovnou pudeš*“, „*v případě že to neřekneš, tak tě nepustíme*“, „*radim ti dobře, vole, neblbni*“, „*máš tady poslední šanci, já ti říkám, že tě pustíme, jestli ne, tak tě nechám zavřít*“, „*nech toho, normálně do píči mluv!*“, dále „*ale tady jsi měl i třetí odstavec, ty vole, za co? Ty se chceš u nás dostat, vole, na takovou mrdu?*“, a na negativní odpověď poškozeného uvedl „*No tak neblbni, nebo ti to tam šlehne*“, čímž vyjádřil, že pokud se poškozený nedozná, bude mu kladeno za vinu i spáchání jednání, ze kterých podezřelým není, čímž dojde ke zpřísnění právní kvalifikace u trestného činu krádeže, a dále *jestli chce, tak nechají napsat do sdělovačky, že je nebezpečným pachatelem, takže má s nimi raději spolupracovat, což je pro něj jediná šance, neboť pokud mu potom někde vyleze na stopy, tak ho zastřelí*, přičemž por. Ing. M. G. vědom si tohoto nátlaku nprap. V. L. na poškozeného M. R., v úmyslu v tomto pokračovat, na jmenovaného dále naléhal slovy „*upozorňuju tě na jednu věc, jestli se budem s tebou crcat ještě zejtra, tak to už ale nepudeš domu*“, čímž poškozenému, stejně jako krátce předtím nprap. V. L., hrozil, že pokud bude prodlužovat výslech, bude podán podnět k návrhu na jeho vzetí do vazby (kam bude poškozený vzat), dále poté, když poškozenému nprap. V. L. hrozil tím, že *když se s nimi nemíní dohodnout, tak mu garantuje, že půjde do prdele, a ne domů, udělá mu u přítelkyně ostudu, ta že ho vykopne, provedou u ní domovní prohlídku, udělají jí v okolí ostudu a následně ji pozvou k výslechu*, reagoval por. Ing. M. G. slovy „*to je hrozně fajn, vole*“, načež nprap. V. L. pokračoval, „*když ty se chováš jak hovado, tak se budem my chovat taky*“, a když poškozený, který se obával o zdraví své partnerky z důvodu jejího vyššího věku, protestoval proti zjišťování polohy bytu, ve kterém mu hrozili provedením domovní prohlídky, reagoval nprap. V. L. slovy „*Tak toho nech, do píči! Tak to sakra polož!*“, a na námitku poškozeného, že jeho přítelkyni třel infarkt, odpověděl, že jí zavolají záchranku, načež por. Ing. M. G. pokračoval, že *můžou nakrásně, když na to přijde, klidně začít prověřovat ještě Budvar, že to třeba byl právě on a že měl spolupachatele*, přičemž krátce předtím odkazoval na tam způsobenou škodu 300 000 Kč, přestože ze spáchání tohoto jednání poškozený nebyl podezříván, což nprap. V. L. doplnil slovy „*a to je béčková vazba*“, a když poškozený odmítl, že by měl nějakého spolupachatele, odpověděl mu nprap. V. L. „*dobře, ale proč by jsme to na tebe nenahráli*“, čemuž přitakal por. Ing. M. G. slovy *proč by to nezkusili a nezačali to prověřovat...*, „*když o víkendu byly vloupačky ... plus Budvar a plus Jiskra, to začnem prověřovat a ty seš tam jako podezřelej chlapče...*“, „*no ano, anebo se teda na to vyserem, protože narovinu my si nemyslíme, že jsi to teda byl ty*“, tedy v rozporu s právy M. R. jako podezřelého, tohoto uráželi a vyhrožovali mu kvůli uplatňování jeho procesních práv negativními následky pro jeho osobu a pro osobu jemu blízkou, s cílem přimět jej k doznání, přičemž por. Ing. M. G., současně jakožto vyslyšající osoba a zapisovatel, záměrně do protokolu o výslechu v neprospěch M. R. nezapsal, že tento opakovaně popřel spáchání konkrétních jednání, naopak zapsal pouze jeho bezvýhradné doznání k jednáním, z nichž byl podezříván, načež tento protokol založil do spisu ve srozumění, že bude použit v rámci policejního orgánu jako důkazní prostředek pro

zahájení trestního stíhání M. R., k čemuž následně došlo, mj. na podkladě tohoto protokolu, dne 14. 4. 2018 usnesením o zahájení trestního stíhání č. j. KRPC-53913-36/TČ-2018-020172, přičemž jednání pod body 1 a 2 uvedeného usnesení byla prokázána pouze doznáním poškozeného, ke kterému byl přinucen,

2) dne 11. 5. 2018, nejméně od 13:45 do 18:14 hodin, v téže kanceláři jako příslušník Policie České republiky v době výkonu služby v rámci trestního řízení při postupu dle § 158 odst. 3 tr. ř. při objasňování a prověřování trestné činnosti podezřelého M. R. ve vzájemné součinnosti s příslušníkem Policie České republiky nrap. V. L. se záměrem vynutit si doznání zadrženého M. R. a opatřit tak důkazní materiál k zahájení trestního stíhání i pro trestnou činnost, ze které nebyl M. R. usvědčován jinými důkazy, v průběhu jeho výslechu, poté, co byl M. R. policisty upozorněn na věci uložené na stolku v kanceláři, které dle nich měly souvislost s jeho trestnou činností, a uvedl, že to není „z nějaký čorky jako“, po čemž nrap. V. L. na tohoto zakřičel „co kecáš, že není!“, a na další odmítnutí poškozeného nrap. V. L. udeřil pravou rukou sedícího, spoutaného M. R. otevřenou dlaní do levé tváře, následně si stoupl, přiblížil se k němu a ukazovákem pravé ruky mu mířil na obličej a křičel na něho „Přestaň mě srát, ti říkám! Přestaň mě srát! Zavři hubu, ti říkám! Zavři hubu! Ty tady budeš lhát zase?“, ... „Zmrde jeden, vole, co kecáš, že né, ty vole!“, „To seš takovej sráč?!“, po negativní odpovědi M. R. por. Ing. M. G. vědom si předchozího nátlaku nrap. V. L. na M. R. v úmyslu v tomto pokračovat, navázal slovy „Tak co seš, vole?“, načež nrap. V. L. křičel „Seš, vole!“, a por. Ing. M. G. pokračoval „Nedělej z nás debilů, vole!“, dále v průběhu výslechu por. Ing. M. G. na poškozeného působil slovy „seš úplně stejnej jak ty všichni posraný cikáni“, a poté, co nrap. V. L. tomuto opět nadával slovy „jsi pěkněj sráč!“, por. Ing. M. G. pokračoval „zkurvenej, ty vole“, načež oba policisté poškozenému, jenž opakovaně popřel spáchání podstatné části trestné činnosti, z níž byl podezírán, opakovaně vytýkali, že lže, a por. Ing. M. G. mu z tohoto důvodu vyhrožoval fyzickým násilím slovy „ale hovno, nemel vole, nebo ti dám lepáka ještě já, ty vole“, přičemž nrap. V. L. poškozeného průběžně urážel nadávkami jako např. *debil, děvka, holčička, posránek, hovado, blbeček, čurák, kretén, píča*, a por. Ing. M. G. slovy jako např. „čuně jedno“, tedy v rozporu s právy M. R. jako podezřelého, fyzicky napadli, uráželi jej a vyhrožovali mu dalším fyzickým útokem s cílem přinutit jej k doznání, přičemž por. Ing. M. G., jakožto vyslyšající osoba a současně zapisovatel, záměrně do protokolu o výslechu v neprospěch M. R. nezapsal, že tento opakovaně popřel spáchání konkrétních jednání, naopak zapsal pouze jeho bezvýhradné doznání k jednáním, z nichž byl podezříván, načež tento protokol založil do spisu ve srozumění, že bude použit v rámci policejního orgánu jako důkazní prostředek pro zahájení trestního stíhání M. R., k čemuž následně došlo, přičemž dne 12. 5. 2018 bylo zejména na podkladě tohoto protokolu usnesením č. j. KRPC-53913-77/TČ-2018-020172 zahájeno trestní stíhání, byť jednání pod body 2 až 18 uvedeného usnesení byla prokázána pouze doznáním poškozeného, ke kterému byl přinucen,

3) dne 22. 5. 2018, nejméně od 8:00 do 10:00 hodin, ve stejné kanceláři jako příslušník Policie České republiky v době výkonu služby v rámci trestního řízení, při postupu dle § 158 odst. 3 tr. ř. při objasňování a prověřování trestné činnosti podezřelého M. R. v průběhu výslechu N. D. jako zapisovatel nezapsal do úředního záznamu o podaném vysvětlení dle § 158 odst. 6 tr. ř. podstatný obsah jejích tvrzení, že M. R. opakovaně předával jí a jiným osobám (a pro tyto účely přechovával) látku pervitin (metamfetamin), přestože jmenovaná vypověděla, že M. R. vozila „na fety“,

konkrétně zmínila, že jí jako taxikářce „zaplatí jinak“, a ze souvislosti vyplývalo, že předáním metamfetaminu, dále uvedla že měl „těch fetů tolik“, „i 3 gramy denně“, ... „vždycky to měl u sebe“; zmínila také, že k sobě domů ho vozila skoro pokaždé, protože „jí něco dával“, načež potvrdila, že šlo o „fety“, uvedla také, že v některých případech jí říkal, že „to jede prodat“, na což nrap. V [REDAKCE] L [REDAKCE] reagoval slovy „nebudem z něj dělat dealera a zbytečně mu přitěžovat“, a tato tvrzení s ohledem na dosavadní poznatky o užívání metamfetaminu M [REDAKCE] R [REDAKCE] v době páchání trestné činnosti nasvědčovala tomu, že spáchal přečin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 tr. zákoníku, což bylo důvodem k zahájení trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. ř.

3. K odvoláním státního zástupce (v neprospěch obviněného), obviněného a jeho manželky (všechna odvolání směřovala do výroků o vině a trestu) Krajský soud v Českých Budějovicích jako soud odvolací usnesením ze dne 30. 4. 2020, č. j. 4 To 253/2020-2382, podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. napadený rozsudek zrušil a podle § 222 odst. 2 tr. ř. věc postoupil služebnímu funkcionáři Policie České republiky příslušnému k vedení řízení o kázeňském přestupku, neboť jako kázeňský přestupek by jednání obviněného mohlo být posouzeno.

4. Ve výroku svého rozhodnutí odvolací soud skutek formuloval v podstatě tak, že obviněný v kanceláři v areálu Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje jako příslušník Policie České republiky v době výkonu služby v rámci trestního řízení při postupu dle § 158 odst. 3 trestního řádu ve vzájemné součinnosti s příslušníkem Policie České republiky nrap. V [REDAKCE] L [REDAKCE]

1) dne 14. 4. 2018, nejméně od 15:03 do 18:11 hodin při výslechu zadrženého podezřelého M [REDAKCE] R [REDAKCE] tohoto nevhodnými výrazy nabádali ke spolupráci při objasňování trestné činnosti, z níž byl podezřelý,

2) dne 11. 5. 2018, nejméně od 13:45 do 18:14 hodin při výslechu zadrženého podezřelého M [REDAKCE] R [REDAKCE] tohoto nevhodnými výrazy nabádali ke spolupráci při objasňování trestné činnosti, z níž byl podezřelý, a oslovovali jej hrubými výrazy a nadávkami,

3) dne 22. 5. 2018, nejméně od 8:00 do 10:00 hodin při objasňování a prověřování trestné činnosti podezřelého M [REDAKCE] R [REDAKCE] v průběhu výslechu N [REDAKCE] D [REDAKCE] jako zapisovatel nezapsal do úředního záznamu o podaném vysvětlení dle § 158 odst. 6 trestního řádu její sdělení o tom, že R [REDAKCE] jí několikrát předal pervitin.

5. K dovolání nejvyššího státního zástupce podanému v neprospěch obviněného Nejvyšší soud svým usnesením ze dne 1. 9. 2020, č. j. 7 Tdo 865/2020-2408, zrušil citované usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích včetně dalších obsahově navazujících rozhodnutí pozbyvších tím podkladu a přikázal tomuto soudu věc znovu projednat a rozhodnout. Odvolacímu soudu vytkl, že na jedné straně deklaroval, že skutková zjištění okresního soudu považuje za úplná a správná, avšak zásadně změnil popis skutku, takže změnil jeho obsah a povahu, neboť vypustil prakticky všechna podstatná skutková zjištění, která soud prvního stupně formuloval jakožto podklad pro naplnění jednotlivých znaků skutkových podstat, a celkové vyznění skutku naprosto bagatelizoval. Ze skutkových závěrů soudu prvního stupně přitom vyplývá snaha obviněného (v součinnosti s kolegou) nepřipustným nátlakem získat přiznání vyslychaného M [REDAKCE] R [REDAKCE] k trestné činnosti. Nejvyšší soud uvedl, že hodnocení důkazů provedené soudem prvního stupně působí logicky a přesvědčivě.

6. Dále Nejvyšší soud odvolacímu soudu vytkl, že se nezabýval právním posouzením zjištěného skutku, a k otázkám hmotně právního posouzení se podrobně vyjádřil sám. Především uvedl, že se ztotožnil s právním posouzením jednání obviněného soudem prvního stupně popsaným pod body 1 a 2 výroku o vině jeho rozsudku. Zmínil konkrétní právní předpisy, jimž popsaný způsob výkonu pravomoci obviněným odporoval (a které nebyly uvedeny ve výroku rozsudku nalézacího soudu, ale pouze v jeho odůvodnění, což lze považovat za pochybení). Souhlasně poukázal na výklad nalézacího soudu, že i samotné nezákonné, nepodložené zahájení trestního stíhání je třeba považovat za jinou závažnou újmu ve smyslu § 329 odst. 1 tr. zákoníku (viz také rozhodnutí č. 31/2004 Sb. rozh. tr.). Kromě toho je za takovou újmu třeba považovat i donucení k sebeobviňování (viz například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1247/2016). Obviněný jednal v přímém úmyslu takovou závažnou újmu způsobit. Nešlo přitom o úmysl způsobit zahájení trestního stíhání pro skutky, o nichž by obviněný nebyl přesvědčen, že je poškozený spáchal, nebo o nichž by byl dokonce přesvědčen, že je nespáchal, ale o úmysl způsobit zahájení trestního stíhání na základě vynuceného doznání, respektive o úmysl donutit vyslýchaného k sebeobviňování. V další části rozhodnutí se Nejvyšší soud ztotožnil i s právní kvalifikací jednání pod bodem 3 rozsudku použité nalézacím soudem a dodal, že nelze souhlasit s názorem odvolacího soudu, že vyjádření N [redacted] D [redacted] nebyla dostatečně konkrétní.

7. Nejvyšší soud rovněž uvedl, že není pochyb o spáchání skutku ve spolupachatelství a že neobstojí – mimo jiné – názor odvolacího soudu, že obviněnému „nelze připisovat“ fyzický projev V [redacted] L [redacted] vůči M [redacted] R [redacted], tedy facku. Věnoval se podrobně i otázce pokračování v trestném činu se závěrem, že jednání pod body 1 a 2 výroku rozsudku tvoří dílčí útoky pokračujícího trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby, zatímco jednání pod bodem 3 kritéria pokračování nesplňuje. Zabýval se také otázkou, zda jednání pod body 1 a 2 rozsudku byla spáchána se zneužitím bezbrannosti nebo tísně vyslýchaného. V této souvislosti se zabýval především úderem do obličeje vyslýchaného kolegou obviněného a na to navazující pohrůzkou dalšího podobného fyzického útoku ze strany obviněného. Dospěl však k závěru, že o zneužití bezbrannosti nebo tísně se nejednalo, což platí „i z hlediska obviněného, který jednání spolupachatele schvaloval a sám na něj navázal zmíněnou výhrůzkou“ (viz odst. 36 odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu). Což samozřejmě nic nezměnilo na závěru, že obviněný jako policista (v případech obou dílčích skutků pod body 1 a 2) zneužil k popsanému nátlakovému, ponižujícímu (a zčásti i vydíracímu) jednání směřujícímu k vynucení doznání a nepodloženému zahájení trestního stíhání (pro část trestných útoků vyslýchaného) svého postavení úřední osoby (odst. 40 rozh. Nejvyššího soudu).

8. Vzhledem k tomu, že podstata většiny argumentů krajského soudu se obsahově vztahovala k aplikaci zásady subsidiarity trestní represe, zabýval se Nejvyšší soud i touto otázkou, avšak argumentům odvolacího soudu nemohl přisvědčit. Uvedl k tomu zejména, že jednání obviněného a jeho kolegy bylo závažné, na čemž nic nemůže změnit ani fakt, že poškozený byl mnohonásobným speciálním recidivistou a osobou zřejmě nebezpečnou. Zahajování trestního stíhání a případné obžalování osob na podkladě vynucených doznání a jinak nezákonně získaných důkazů lze obecně označit za závažné a v právním státě neakceptovatelné.

9. Krajský soud v Českých Budějovicích poté znovu rozhodl o podaných odvoláních nyní napadeným usnesením ze dne 5. 1. 2021, č. j. 4 To 253/2020-2436, tak, že podle § 258 odst. 1

písm. b) a § 257 odst. 1 písm. b) tr. ř. napadený rozsudek zrušil a podle § 222 odst. 2 tr. ř. věc postoupil služebnímu funkcionáři Policie České republiky příslušnému k vedení řízení o kázeňském přestupku, neboť jako kázeňský přestupek by jednání obviněného mohlo být posouzeno.

10. Před rozhodnutím krajský soud k důkazu znovu přehrál předmětné audiovizuální nahrávky výslechů a „nově“ pak ve výroku usnesení formuloval skutky, aniž by však na skutkových zjištěních něco podstatného změnil. Skutky popsal shodně jako již ve svém předchozím usnesení zrušeném Nejvyšším soudem (viz výše). Pouze doplnil v bodě 1, že obviněný se svým kolegou vyjadřovali vulgárními výrazy pochybnosti o tvrzeních vyslychaného M [REDAKCE] R [REDAKCE], jimiž popíral spáchání prověřované trestné činnosti, a v bodě 2 fakt, že poté, co V [REDAKCE] L [REDAKCE] vyslychaného „v návalu zlosti udeřil otevřenou dlaní do levé tváře, se obviněný neohradil proti tomuto emočnímu výbuchu, naopak pro něj s odstupem času vyjádřil pochopení“. V rozporu se svým předchozím závěrem, že skutková zjištění nalézacího soudu jsou úplná a správná (přičemž už z prvního rozhodnutí odvolacího soudu je zřejmé, že obsah audiovizuálních nahrávek podrobně znal), nyní dospěl odvolací soud k závěru, že se nalézací soud (míněno patrně po stránce skutkové) dostatečně nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. V té souvislosti odvolací soud uvedl, že učinil nová skutková zjištění, a vyjádřil zejména následující závěry: Uvedl, že vyslychaný M [REDAKCE] R [REDAKCE] nevnímal to, čemu byl vystaven, nikterak úkorně. K tomu poukázal na obsah vybraných částí nahrávek (odst. 15, 16, 17 odůvodnění). Vyjádřil se ke zkoumání skutečného záměru obviněného – jednání coby projev kriminalistické výslechové strategie, vliv osobnostního nastavení vyslychané osoby a jejích zkušeností s trestním řízením, nemožnost rezignovat na pátrání po realitě (odst. 18 odůvodnění). Při posuzování motivací nemohl prý odvolací soud dospět k tomu, že záměrem obviněného bylo vynutit si doznání, respektive přimět vyslychaného k sebeobviňování; snahou bylo nepodlehnout jeho počátečním tvrzením, u nichž pochyboval o pravdivosti (odst. 19 odůvodnění).

11. Dále krajský soud zejména uvedl, že nastavení hranice mezi přípustnými projevy nedůvěry k určitým tvrzením na straně jedné a nepřijatelným nátlakem na straně druhé je třeba činit velmi obezřetně. Poukázal na dopady na fungování orgánů činných v trestním řízení s tím, že hranice nesmí být nastavena příliš nízko, aby to produkovalo ustrašené policisty, kteří se budou bát dostatečně důrazně vyslychat a apelovat na pravdivou výpověď. Pokud jde o jednání obviněného související s fackou od druhého policisty, uvedl, že ani toto nepřekročilo zmíněnou „hranici přípustného projevu pochybností“ nad tvrzeními vyslychaného. Poukázal na to, že nebyla prokázána předchozí domluva na tomto útoku druhého policisty a účast obviněného na tomto jednání jeho kolegy spočívala jen v tom, že se proti tomuto nikterak neohradil a s odstupem času cca 15 minut vyjádřil pro „L [REDAKCE] emoční bouři“ pochopení. Odvolací soud zde zopakoval, že nezjistil, že obviněný by tímto svým postojem vnímal a přijímal facku jako nástroj nátlaku na M [REDAKCE] R [REDAKCE] (stejně jako to nelze mít za prokázané u V [REDAKCE] L [REDAKCE]). Ani M [REDAKCE] R [REDAKCE] z facku nevnímal jako nátlakový instrument. Krajský soud vyloučil „závěr o úmyslu obviněného nutit vyslychaného R [REDAKCE] k sebeobviňování“ (odst. 23 odůvodnění). Dále uvedl, že nedospěl „ke skutkovému závěru, že obviněný by zmíněnou hranici překročil“ (míněna hranice mezi přípustnými projevy nedůvěry a pochybností a nepřijatelným nátlakem).

12. K jednání pod bodem 3 pak odvolací soud zejména uvedl, že obviněný měl předmětnou informaci od N [REDAKCE] D [REDAKCE] o drogové distribuci zaprotokolovat, avšak pochybení spočívající v nezaznamenání tohoto sdělení „není takové intenzity, aby bylo

možno mít za prokázané, že obviněný tím cílil opatřit R. [REDAKCE] neoprávněný prospěch“ spočívající v tom, že bude ušetřen prověřování drogové distribuce. Jde spíše o projev strážlivého nepřeceňování (ne)validity vytěžené informace a šance přetavit ji v procesně použitelný údaj. Odvolací soud zde poukázal také na to, že policie potřebuje ke své činnosti osoby pracující v její prospěch, přičemž činnost informátorů spočívá zpravidla na oboustranné výhodnosti spolupráce, jejímž předpokladem je vzájemná důvěra, která by byla podlomena, pokud by policie N. [REDAKCE] D. [REDAKCE] u odstrašila tím, že by z ní udělala potencionálního svědka v drogové kauze.

13. V závěru odůvodnění svého usnesení krajský soud sdělil, že učinil nová skutková zjištění, která právně vyhodnotil tak, že obviněný neměl úmysl vykonávat pravomoc způsobem odporujícím zákonu a způsobit tím jinému jinou závažnou újmu či neoprávněný prospěch, stejně jako neměl úmysl nutit jiného k jednání pohrůzkou jiné těžké újmy, a že tedy nebyly naplněny znaky předmětných skutkových podstat, jednání obviněného by však mohlo být posouzeno jako kázeňský přestupek.

Dovolání nejvyššího státního zástupce

14. Proti tomuto rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích podal nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného dovolání, kterým je napadl v celém rozsahu a odkázal na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. f), g) tr. ř. Zdůraznil, že odvolací soud, přestože opakovaně deklaroval, že se odchýlil od skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně, ve skutečnosti tak neučinil. Pramenem k identifikaci jeho skutkových závěrů, pokud jde o konkrétní pronesené repliky obviněného a jeho spolupachatele při jednáních pod body 1) a 2), nejsou popisy skutků ve výroku napadeného usnesení, neboť ty obsahují pouze jejich dílčí hodnocení, na jednání obviněných pouze touto formou odkazují a zásadně je nespecifikují. Přestože taková metoda popisu skutků poněkud zatemňuje skutková zjištění odvolacího soudu, nelze pochybovat o tom, že odvolací soud zjistil konkrétní repliky obou spolupachatelů zcela shodně, jak je konkretizoval ve svém rozsudku soud prvostupňový, neboť odvolací soud jednak existenci žádné z nich výslovně ani obsahově nezpochybnil, jednak sám provedl právě důkazy, které je obsahují. Veškerá vyjádření obviněného a jeho spolupachatele citovaná v popisu skutku v rozsudku prvostupňového soudu tedy byla zjištěna i soudem odvolacím. Účelem „doplnění dokazování“ byla nejspíše snaha odvolacího soudu „předstírat“ změnu skutkových zjištění a osvobodit se tím od právních názorů Nejvyššího soudu. Podstatné však je, že odvolací soud ani poté v žádné části odůvodnění svého rozhodnutí rozhodná skutková zjištění nalézacího soudu nepopřel a svou argumentaci omezil jen na skutkové okolnosti, které Nejvyšší soud prohlásil za právně bezvýznamné.

15. Odvolací soud uvedl několik závěrů stran motivace resp. záměru obviněného, a to ve smyslu negativním (u obviněného nezjistil záměr resp. úmysl vynutit si doznání popř. přimět vyslychaného k sebeobviňování či vnímání L. [REDAKCE] facky jako nástroje nátlaku na M. [REDAKCE] R. [REDAKCE] i pozitivním (záměr uplatnit kriminalistickou metodiku o výslechové strategii a zájem na pátrání po realitě). Veškeré tyto úvahy však nejsou závěry skutkovými, nýbrž právními, a to ohledně naplnění subjektivní stránky trestného činu podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku, konkrétně pohnutky v podobě úmyslu způsobit jinému jinou závažnou újmu.

16. Dovolatel se s těmito závěry neztotožnil a poukázal na hlavní motiv jednání obviněného – donutit vyslýchaného k doznání a tím k sebeobvinění a zajistit tak proti němu usvědčující důkaz pro zahájení trestního stíhání. Nerozhodné je, do jaké míry vnímal vyslýchaný jednání obviněného a jeho kolegy úkorně. Odvolací soud navíc pominul a z popisu skutků zcela vypustil záměrnou dezinterpretaci obsahu výslechů v pořizovaných protokolech a předání těchto protokolů coby usvědčujících důkazů pro zahájení trestního stíhání, a to jako jediných důkazů ohledně podstatné většiny jednání, pro něž bylo trestní stíhání zahájeno.

17. Při právním hodnocení je nutno podle dovolatele vycházet ze skutkového stavu podrobně popsaného již nalézacím soudem, neboť odvolací soud neuvedl žádná podstatná odlišná skutková zjištění. Dovolatel tudíž poukázal na právní závěry o trestnosti předmětných jednání obviněného, jak byly podány soudem prvního stupně i Nejvyšším soudem. Připomněl rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ze dne 28. 9. 2015 ve věci Bouyid proti Belgii (stížnost č. 23380/09), podle něhož je-li ze strany státních orgánů užito fyzické síly proti osobám omezeným na svobodě či nacházejících se v moci bezpečnostních složek, pak použití síly, které nebylo s ohledem na chování zadržené osoby nezbytně nutné, představuje zásah do lidské důstojnosti poškozeného a současně porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

18. Zejména pohrůzkou obvinění z rozsáhlejší trestné činnosti s přísnější právní kvalifikací a vykonstruování koluzního důvodu vazby, pokud nadále bude popírat trestnou činnost (v bodě 1) a dále pak zejména pohrůzkou fyzickým násilím, pokud vyslýchaný nadále bude popírat trestnou činnost (v bodě 2) porušil obviněný základní práva poškozeného (tehdy podezřelého) odmítnout vypovídat a nebyt donucován k doznání. Takto jednal obviněný jako spolupachatel policisty V [REDAKCE] L [REDAKCE] v úmyslu způsobit vyslýchanému závažnou újmu, za kterou je možno považovat jeho donucení coby podezřelého ze spáchání trestného činu k sebeobvinění (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2016, sp. zn. 6 Tdo 1247/2016), způsobení jeho nezákonného trestního stíhání, a jeho zbavení osobní svobody vzetím do vazby (bod 2). Uvedenými jednáními tak obviněný naplnil znaky skutkové podstaty přečinu zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku. Jednáním v bodu 1 pak obviněný naplnil i znaky přečinu vydírání dle § 175 odst. 1 tr. zákoníku ve spolupachatelství, neboť poškozeného pohrůzkou jiné těžké újmy (kumulativně nedůvodného sdělení obvinění z další závažné trestné činnosti s tomu odpovídající povinností k náhradě škody, zpřísnění právní kvalifikace a založení koluzního důvodu vazby) nutil, aby se doznal ke spáchání trestné činnosti, z níž byl podezřán.

19. Ani ohledně jednání v bodu 3 výroku rozsudku nalézacího soudu se podle dovolatele nelze ztotožnit se závěry odvolacího soudu – i zde argumentace o absenci znaků subjektivní stránky je závěrem právním, s nímž nelze souhlasit. Jak shledal i odvolací soud, N [REDAKCE] D [REDAKCE] v rámci podaného vysvětlení uvedla informace o páčání trestné činnosti spojené s distribucí metamfetaminu M [REDAKCE] R [REDAKCE]. S přihlédnutím k již tehdy známým poznatkům obviněného o užívání metamfetaminu vyslýchanou osobu by tyto informace umožnily policejnímu orgánu zahájení úkonů trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. ř. pro podezření ze spáchání přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 tr. zákoníku, což byla skutečnost obviněnému známá. Právě při činnosti operativy u policejního orgánu (tedy typicky i při výslechu podezřelých ze spáchání trestného činu) se nezastupitelně uplatňuje základní povinnost policejního orgánu dle § 158 odst. 1 tr. ř., tedy činit všechna potřebná šetření a opatření

k odhalení skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu a ke zjištění jeho pachatele. Tomu ostatně odpovídá běžná praxe policistů zařazených na tomto úseku, jejichž výstupy z prováděných šetření mnohdy obsahují i poznatky o trestné činnosti s aktuálními šetřeními nesouvisející. Nutno k tomu rovněž poukázat na pokyn policejního prezidenta č. 272/2016, o drogové kriminalitě, podle jehož čl. 5 písm. b), f), g) zaznamenávání poznatků o nedovoleném zacházení s omamnými a psychotropními látkami je povinností policistů oddělení obecné kriminality. Obviněný měl jako pořizovatel úředního záznamu o podaném vysvětlení povinnost poříditi i o takto získaných poznacích záznam, a to buď do samotného záznamu o podaném vysvětlení dle § 158 odst. 6 tr. ř. (podle něhož záznam se pořídí o obsahu vysvětlení, nikoli o jeho zájmové části), či alespoň v jiném záznamu tak, aby uvedené informace mohly být použity policejním orgánem k plnění jeho povinností (§ 158 odst. 1 a 3 tr. ř., § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky), neboť pasivitu obviněného zde nelze nikterak napravit a tato má současně závažné následky pro uplatňování trestní spravedlnosti a rovnosti před zákonem. Tímto jednáním obviněný znemožnil dozorovému státnímu zástupci v trestním řízení proti M. R., aby tuto skutečnost zjistil a posoudil ji z hlediska uplatnění zásady legality.

20. Jestliže se obviněný vyjádřil v závěrečné řeči, že informace neevidoval s ohledem na v té době u policejního orgánu uplatňované koncepci omezeného stíhání drogových trestných činů, jde o vyjádření nepravdivé. Jednak by takové posuzování podmínek pro vedení trestního řízení pro trestné činy dle § 283 trestního zákoníku bylo v rozporu s tímto ustanovením, jednak toto vyjádření ani neodpovídá realitě trestních řízení vedených Územním odborem České Budějovice Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje. I v dané době byla tato trestní řízení vedena pro delikty obdobné či i nižší závažnosti, než delikt popsany N. D. Nutno však připomenout, že pro povinnost obviněného transparentně naložit s těmito informacemi v rámci policejního orgánu je zcela nerozhodné, zda by poskytnuté informace následně vedly k zahájení trestního řízení.

21. Jako zavádějící označil dovolatel úvahy odvolacího soudu ohledně problematiky informátorů. I pokud by totiž N. D. snad měla postavení informátora ve smyslu zákona o Policii České republiky (o čemž však odvolací soud neprovedl žádný důkaz případným spisem vedeným ve stupni utajení „vyhrazené“), za situace, kdy fakticky policejnímu orgánu poskytla informace o drogovém distributorství M. R. ničeho by to neměnilo na základní povinnosti obviněného ohledně nakládání se zjištěnými informacemi – tj. zadokumentovat je pro další využití policejním orgánem a státním zástupcem. Tedy za daných okolností skutečně nebylo namístě jmenovanou stavět do role svědkyně proti M. R. (a takovou úvahu neučinil žádný orgán činný v tomto trestní řízení), jí poskytnuté informace však mohly být důležité pro výkon působnosti policejního orgánu a dozorového státního zástupce.

22. K bodu 3 dovolatel shrnul, že obviněný svévolným zatajením skutečností nasvědčujících spáchání trestného činu a znemožněním jejich dalšího šetření a vedení trestního řízení zmařil základní úkoly policejního orgánu dle § 158 odst. 1 a 3 tr. ř., § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a porušil tak i čl. 5 písm. b), f), g) pokynu policejního prezidenta č. 272/2016, o drogové kriminalitě. Takto jednal v úmyslu opatřit osobě, již se podezření ze spáchání trestného činu týkalo, neoprávněný prospěch (tedy, že toto podezření nebude ve vztahu k její osobě šetřeno dle § 158 odst. 1 tr. ř. ani k němu nebude vedeno trestní řízení dle § 158 odst. 3 tr. ř.), a dále

v úmyslu ochránit podezřelou osobu před trestním stíháním. Tím naplnil znaky skutkových podstat přečinů zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a nadřezování podle § 366 odst. 1 tr. zákoníku. Pokud u tohoto jednání připustil dovolací soud uplatnění zásady subsidiarity trestní represe, lze s ohledem na jeho závěr logicky dovozovat, že takový postup by byl namíste snad pouze tehdy, pokud by jednání v bodech 1 a 2 nebylo soudně trestné. Pak by skutečně bylo možno uvažovat o nadbytečnosti trestní represe pro tento další, méně závažný skutek. Taková situace však v této věci nenastala, když jednání v bodech 1 a 2 nebyla odvolacím soudem posouzena správně.

23. Nejvyšší státní zástupce dále zdůraznil, že odvolací soud zjevně zopakoval již dříve vytknuté vady, aniž by respektoval právní názory a pokyny vyslovené v této trestní věci Nejvyšším soudem. V odstavcích 27 a 28 odůvodnění svého usnesení ze dne 1. 9. 2020 Nejvyšší soud poukázal na nepřipustnost takové „reformulace“ popisu skutku, kterou provedl odvolací soud. V rozporu s tím odvolací soud nyní popis skutku „reformuloval“ zcela obdobným způsobem, jen s drobným doplněním. Aniž by ovšem tuto „reformulaci“ výslovně přel o jakékoliv „nové“ skutkové zjištění, natož o „zásadní změnu“ skutkových zjištění. S tím souvisí i nesplnění pokynu z odstavce 68 odůvodnění citovaného usnesení Nejvyššího soudu, že odvolací soud je vázán právními názory dovolacího soudu, pokud nedojde právě k „zásadní změně“ skutkových zjištění. Aniž by k takové změně skutkových zjištění došlo, odvolací soud v odstavcích 19 a 20 odůvodnění svého usnesení rozvinul teorii „nastavení hranice“ mezi „*snahou vyslychajícího nepodlehnout počátečním tvrzením vyslychaného*“ (resp. „*připustnými projevy nedůvěry*“) a „*nepřijatelným nátlakem*“. K tomu v odstavci 21 považoval za podstatné, že poškozený prý facku nevnímal jako nástroj nátlaku, v odstavci 22, že jiné části výslechu probíhaly přátelsky, v odstavci 23, že poškozený nebyl nucen k doznání toho, čeho se nedopustil, a v odstavci 24, že obviněný onu hranici nepřijatelného nátlaku nepřekročil. Nejvyšší soud však již v odstavci 50 svého usnesení ze dne 1. 9. 2020 všechny tyto argumenty odvolacího soudu odmítl jako právně nerozhodné a je s podivem, že je odvolací soud ve svém usnesení přesto znovu zopakoval.

24. Argumentace odvolacího soudu je navíc nelogická, pokud v odstavci 24 dovozuje absenci snahy obviněného usnadnit si práci z toho, že pokud by si skutečně práci usnadnit chtěl, v takovém případě by „*rezignoval na pátrání po objektivní pravdě*“, sepsal skutek, při němž byl poškozený přistizen a ušetřil si náročný výslech. Podstatou totiž je, že obviněný si chtěl práci usnadnit. Nikoliv, že se jí chtěl zcela vyhnout. Obviněný usiloval o úspěšné objasnění nedoznaných trestných činů. Takovou práci si předmětným jednáním nepochybně usnadnil.

25. Lze tak shrnout, že odvolací soud se v nyní napadeném rozhodnutí vzdor předchozím závěrům Nejvyššího soudu snažil svévolně a účelově předstírat, že změnil samotná skutková zjištění, třebaže ve skutečnosti do nich obsahově nezasáhl – nepopřel nic z toho, co nalézací soud zjistil a obsáhle popsal (včetně zavinění) ve výroku svého rozsudku. Je tedy zřejmé, že odvolací soud nerespektoval závazný právní názor, který vyslovil ve svém předchozím rozhodnutí Nejvyšší soud. Přestože v řízení nedošlo ke změně vlastních skutkových zjištění, ale pouze k účelové změně jejich slovního vyjádření, od právních závěrů Nejvyššího soudu se podstatně odchýlil.

26. Dovolatel uzavřel, že jednání obviněného por. Ing. M. G. naplňovalo všechny znaky skutkových podstat přečinů, jimiž byl uznán vinným rozsudkem nalézacího soudu. Odvolací soud tedy jednání obviněného nesprávně právně posoudil, pokud dospěl

k závěru, že se o trestné činy nejedná, a považoval tato jednání za pouhý kázeňský přestupek. Tím své rozhodnutí zatížil vadou odpovídající uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. V návaznosti na to nebyly splněny podmínky pro postoupení věci jinému orgánu podle § 222 odst. 2 tr. ř. Jestliže odvolací soud přesto svým usnesením tuto věc postoupil, rozhodl tím o postoupení věci jinému orgánu, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí, čímž naplnil též dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř.

27. Závěrem proto nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích a tomuto soudu aby přikázal věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

Posouzení věci dovolacím soudem

28. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání je přípustné [§ 265a odst. 1, odst. 2 písm. d) tr. ř.], bylo podáno osobou k tomu oprávněnou, tj. nejvyšším státním zástupcem [§ 265d odst. 1 písm. a) tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě k tomu určeném (§ 265e tr. ř.) a splňuje náležitosti obsahu dovolání (§ 265f odst. 1 tr. ř.).

29. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. f) tr. ř. je dán v případech, kdy bylo rozhodnuto o postoupení věci jinému orgánu, o zastavení trestního stíhání, o podmíněném zastavení trestního stíhání, o schválení narovnání, aniž byly splněny podmínky pro takové rozhodnutí. Tento dovolací důvod je tedy naplněn mimo jiné tehdy, pokud soud rozhodl o postoupení věci jinému orgánu k rozhodnutí o kázeňském přestupku, přestože se jedná o trestný čin.

30. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

31. Jelikož Nejvyšší soud neshledal důvody pro odmítnutí dovolání ve smyslu § 265i odst. 1 tr. ř., přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozhodnutí a řízení mu předcházející, a to v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání. Shledal, že dovolání je důvodné. Přitom se v zásadě ztotožnil s argumentací uvedenou v dovolání nejvyššího státního zástupce.

32. Především je nutno souhlasit s nejvyšším státním zástupcem, že Krajský soud v Českých Budějovicích napadeným usnesením zopakoval některá dříve vytknutá pochybení. Provedením důkazu, který již byl proveden soudem prvního stupně, se pokusil vytvořit si prostor k prosazení vlastního názoru na věc, odlišného nejen od názoru soudu nalézacího, ale také od názoru Nejvyššího soudu. Ačkoli odvolací soud tvrdí opak, ve skutečnosti žádná nová, natož zásadní skutková zjištění neučinil a ostatně stěžít učinit mohl, neboť obsah předmětných zvukových a obrazových záznamů je jasný a odvolací soud s ním podrobně pracoval již ve svém předchozím rozhodnutí. K důkazní použitelnosti těchto záznamů (pořízených v jiné věci) se Nejvyšší soud již vyjádřil a k jejich zpochybnění a tím k eventuální zásadní změně skutkových zjištění by mohlo dojít jedině v krajních případech, jako například po zjištění jejich nepoužitelnosti z důvodu jejich zfalšování či získání trestným činem úřední osoby apod. (nic takového ale z obsahu spisu nevyplývá).

33. Změna skutkových zjištění, kterou krajský soud vydává za zásadní, má spočívat pouze v doplnění některých podrobností z hlediska kontextu jednání obviněného a jeho kolegy. Tyto okolnosti ale odvolací soud už většinou uvedl ve svém předchozím rozhodnutí v této věci, a Nejvyšší soud vyložil, že jsou nevýznamné. Například v odst. 32 předchozího kasačního rozhodnutí Nejvyšší soud uvedl, že je nerozhodné, zda M. R. byl nakonec uznán vinným trestnou činností, k níž se pod nátlakem doznal, dále že existoval stejný modus operandi a místní a časová souvislost s útoky, z nichž byl jmenovaný usvědčován dalšími důkazy, i to, že obviněný skutečně (a důvodně) mohl věřit, že vyslýchaný spáchal trestnou činnost, k jejímuž doznání byl donucován. Nejvyšší soud dále vzal v úvahu – stejně jako nalézací soud – jinak poklidnou atmosféru několikahodinového výslechu i četné zkušenosti M. R. s trestním řízením. V odst. 50 odůvodnění svého rozhodnutí pak Nejvyšší soud mj. uvedl, že „v posuzovaném případě ovšem nešlo o samoúčelné vulgaritu a nadávky, ale o jednání zaměřené na získání doznání podezřelého. V tomto směru nemohou obstát ani argumenty odvolacího soudu, kterými poukazuje na jiné části výslechu, kde obviněný a jeho kolega s M. R. žertovali, podávali mu občerstvení a jinak pečovali o jeho fyzickou pohodu. Dokonce ani vyjádření obou policistů v jiných částech výslechu v tom smyslu, že nechtějí poškozeného obvinít z toho, co nespáchal, nemohou anulovat pronesené výhrůžky zaměřené na získání jeho doznání. Smyslem těchto ujištění mohlo být vytvoření určité důvěrné atmosféry, pokus působit na vyslýchaného jiným způsobem než nátlakem. Tato ujištění proto nemají vliv ani na v jiných částech výslechu pronesené hrozby trestním stíháním i pro skutky, z nichž policisté M. R. nepodezírali, ale kde hrozila přísnější právní kvalifikace, vazba apod. Shrnuto, poukaz na části výslechu, které byly vedeny zákonným způsobem, nemůže vyvrátit nezákonnost částí popsaných ve výroku rozsudku soudu prvního stupně“.

34. Z výše uvedeného vyplývá, že odvolací soud (více či méně zastřeně) v napadeném rozhodnutí polemizuje s právním názorem Nejvyššího soudu a doplněním některých nevýznamných okolností a jejich zdůrazňováním se snaží navodit dojem zásadní změny skutkových zjištění. To dotváří tím, že opět způsobem zcela neodpovídajícím obsahu důkazů, který ani sám nezpochybnil, ve výroku jinak formuluje zjištěný skutek, a to tak, že část zjištění vypouští, aby z něj nevyplývalo naplnění zákonných znaků trestných činů.

35. Argumentaci odvolacího soudu je nutno v podstatných bodech označit za nepřijatelnou. Jestliže za „jádro“ nového hodnocení skutku označil to, že vyslýchaný M. R. nevnímal jednání obviněného a jeho kolegy nijak úkorně a „vesele s policisty konverzoval“, je třeba souhlasit s dovolatelem, že to v principu nic nemění na povaze jednání obviněného. Ostatně právě tady je třeba brát v úvahu specifickou osobnost M. R. na kterou poukazuje odvolací soud. Také další stěžejní argument odvolacího soudu, že poškozený jednání policistů sám neohlásil, je zde bezvýznamný.

36. Obviněný v součinnosti s druhým vyslychajícím a svým kolegou jednal tak, že poté, co kolega V. L. udeřil (spoutaného) vyslychaného do obličeje, vyhrožoval mu obviněný v návaznosti na to dalším bitím. Jestliže to odvolací soud popsal pouze tak, že obviněný „vyjádřil pochopení pro L. emoční bouří“, nejde už o hodnocení důkazů, ale o překrucování reality.

37. Jestliže toto jednání obviněného – po úderu (facce) kolegou do obličeje vyslychaného vyhrožování dalším bitím („nebo ti dám lepáka ještě já“) odvolací soud „nemá za překročení

shora zmíněné hranice přípustného projevu pochybností nad R [REDAKCE] tvrzeními“ (odst. 21 odůvodnění napadeného usnesení), lze z toho dovozovat, že v rámci své teorie nastavení hranice, kterou rozvinul zejména v odstavci 20, je odvolací soud toho názoru, že ona „hranice“ nemůže být nastavena tak, aby bylo nepřípustné vyslýchané být a vyhrožovat jim dalším bitím. S takovým názorem se Nejvyšší soud nemohl ztotožnit.

38. Důkaz získaný nezákonným donucením nebo hrozbou takového donucení podle § 89 odst. 3 tr. ř. nesmí být použit v řízení s výjimkou případu, kdy se použije jako důkaz proti osobě, která takového donucení nebo hrozby donucení použila. Postup obviněného a jeho kolegy by proto nemohl být zhojen ani v případě, že by M [REDAKCE] R [REDAKCE] byl nakonec uznán vinným trestnou činností, k níž se pod nátlakem doznal. Jak uvedl Nejvyšší soud už ve svém předchozím rozhodnutí v této věci, i když obviněný skutečně mohl věřit, že vyslýchaný tuto trestnou činnost spáchal, nemůže jej tato skutečnost vyvinit, neboť se svým jednáním dopustil závažného porušení základních práv vyslýchané osoby a základních zásad trestního řízení.

39. Nejvyšší soud znovu připomíná zejména čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.), podle něhož nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. V tomto smyslu platí zákaz donucování k výpovědi absolutně a úzce souvisí s právem na spravedlivý proces podle čl. 6 Úmluvy. Porušení čl. 3 Úmluvy konstatoval Evropský soud pro lidská práva i v tak vyhoceném případě, jako byla věc Gäfgen proti Německu, kde zájem na získání pravdivé informace od vyslýchaného byl nesrovnatelně vyšší (viz rozhodnutí ESLP ze dne 30. 6. 2008 ve věci Gäfgen v. Německo, Herczeg, J : Plody z otráveného stromu a ústavněprávní limity získávání informací v trestním řízení, Trestněprávní revue č. 3/2009, str. 67). Nejvyšší soud – jak vyplývá i z jeho prvního rozhodnutí v této věci – rozumí úhlu pohledu na věc, který se snažil prosadit Krajský soud v Českých Budějovicích. Nejde však o pohled vyvážený. Donucování k výpovědi (zejména násilím, pohrůzkou násilí a dalšími výše zmíněnými způsoby) je nepřípustné a nelze je právně odůvodnit.

Závěrečné shrnutí

40. Nejvyšší soud nepokládá za nutné opakovat odůvodnění svého předchozího rozhodnutí v této věci, na které v dalších podrobnostech odkazuje, stejně jako na výše uvedenou argumentaci nejvyššího státního zástupce. Z důvodů, které byly takto vyloženy, nemohlo napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích obstát, neboť je nesprávné ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 písm. f), g) tr. ř. Nejvyšší soud je proto podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil. Současně zrušil také všechna další obsahově navazující rozhodnutí, která tím ztratila podklad. Krajskému soudu v Českých Budějovicích přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Toto rozhodnutí učinil v souladu s ustanovením § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání.

41. Krajský soud v Českých Budějovicích znovu projedná tuto trestní věc a rozhodne o odvoláních podaných proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 2. 2020. Při novém rozhodnutí bude – pokud nedojde ke skutečně zásadní změně rozhodných skutkových zjištění – vázán právními názory, které vyslovil Nejvyšší soud v tomto a v předchozím rozhodnutí v této věci (§ 265s odst. 1 tr. ř.). V případě, že při tomto respektování právních závěrů Nejvyššího soudu dospěje k tomu, že je namístě uznat

obviněného vinným popsány skutky s právní kvalifikací použitou okresním soudem, bude při svém rozhodování vycházet mimo jiné z toho, že vadou rozsudku soudu prvního stupně je absence konkrétních obviněným porušených zákonných ustanovení ve výroku rozsudku. Proto v takovém případě bude nutno znovu rozhodnout o vině obviněného tak, aby skutková věta výroku o vině byla v uvedeném smyslu precizněji formulována. V žádném případě přitom nelze akceptovat omezení popisu skutku, jaké učinil odvolací soud v napadeném usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 11. 5. 2021

JUDr. Josef Mazák v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Daniela Keszeli